

Svjetski turizam mogao bi izgubiti više od 1200 milijardi američkih dolara ili 1,5 posto globalnog BDP-a nakon gotovo četiri mjeseca prekida zbog koronavirusa, a među 15 zemlja svijeta čiji bi BDP mogao najviše trpjeti zbog gubitaka turizma Hrvatska je treća, navodi uz ostalo UNCTAD u novom izvješću.

To UN-ovo tijelo za trgovinu i razvoj u novom izvješću o ekonomskim posljedicama pandemije covida-19 na turizam, objavljenom ovog tjedna, iznosi i procjene gubitaka u tri scenarija s obzirom na duljinu trajanja prekida turizma - za četiri, osam i 12 mjeseci.

"Ako se prekid međunarodnog turizma nastavi kroz osam mjeseci, globalni gubitak u tom sektoru mogao bi porasti na 2200 milijardi dolara, što je oko 2,8 posto globalnog BDP-a, dok u najpesimističnijem scenariju, da prekid traje 12 mjeseci, gubici mogu premašiti i 3300 milijardi dolara ili 4,2 posto BDP-a", iznose procjene iz UNCTAD-a.

Podsjećaju na veliku važnost udjela sektora putovanja i turizma u globalnom BDP-u, kao i da je turizam okosnica ekonomije mnogih zemalja i životni put milijuna ljudi u svijetu, koji su, kako ističu, u posljednjih 20 godina više nego utrostručili vrijednosti/prihode turizma, s oko 500 milijardi na 1600 milijardi dolara.

"Covid-19 je zaustavio dugogodišnje pozitivne trendove u svjetskom turizmu, uzrokujući i ozbiljne ekonomske posljedice u cijelom svijetu. Iako se turizam polako ponovo pokreće u sve većem broju zemalja, u mnogima je još zastoј, a za mnoge, poput malih otočnih i država u razvoju, kolaps u turizmu znači i kolaps u njihovim perspektivama za razvoj", upozorila je uz izvješće UNCTAD-ova direktorica međunarodne trgovine Pamela Coke-Hamilton.

Jamajka, Tajland i Hrvatska prve tri zemlje među 15 najpogođenijih

Analizirajući utjecaje gubitaka u turizmu na njegov udjel u nacionalnom BDP-u, UNCTAD procjenjuje da bi Jamajka i Tajland mogli pretrpjeti najveći gubitak udjela turizma u BDP-u, od 11, odnosno 9 posto.

U Hrvatskoj bi taj gubitak, prema njihovim, kako kažu, umjerenim procjenama, mogao biti 8 posto, a s gubitkom od 6 posto slijedi Portugal te od 5 posto Dominikanska Republika.

Među tih 15 najpogođenijih zemalja su još Kenija, Maroko, Grčka, Mauricijus, Senegal, Irska, Egipat, Južna Afrika, Malezija i Španjolska, a iz UNCTAD-a upozoravaju da će turistički sektor i u mnogim bogatim zemljama također osjetiti pritisak. Pritom spominju, kako kažu, popularne europske i sjevernoameričke destinacije, uključujući Francusku, Italiju i SAD, kojima također prognoziraju gubitke milijardi dolara zbog dramatičnog pada međunarodnog turizma.

Problem i smanjenje zapošljavanja, posebice žena, te pad plaća

Procjene UNCTAD-a pokazuju i da bi se u najteže pogođenim zemljama, poput Tajlanda, Jamajke i Hrvatske, moglo snažno, dvoznamenkastim stopama smanjiti i zapošljavanje nekvalificiranih radnika, a posebice žena.

Iako inače čine oko 54 posto ukupno zaposlenih u globalnom sektoru smještaja i prehrane,

UNCTAD procjenjuje da će ih zbog toga što ipak većinom rade sezonski i na slabije kvalificiranim poslovima prije i otpuštati, a i manje je vjerojatno da će dobiti naknade za nezaposlene ili druge.

Hrvatsku uz Tajland i Jamajku izdvajaju još i po mogućem, kako kažu, najbržem padu plaća za kvalificirane radnike, u optimističnom slučaju za 9 posto (na Tajlandu bi plaće mogle pasti za oko 12 posto, a na Jamajci za 11 posto).

Poziv vladama da štite radnike i podrže oporavak turizma

"Gubici u turizmu uzrokovani koronavirusom negativno utječu i na druge gospodarske sektore koji opskrbljuju robom i uslugama putnike dok su na odmoru te UNCTAD poziva na pojačanu socijalnu zaštitu u pogođenim zemljama kako bi se spriječile najgore ekonomske poteškoće za ljude i zajednice koje ovise o turizmu", poručuju iz te organizacije.

Pozivajući vlade da štite radnike u turizmu, savjetuju i da tamo gdje se neka poduzeća vjerojatno neće oporaviti, subvencije plaća treba osmisliti tako da pomognu radnicima da se 'presele' u novu industriju.

"Vlade bi trebale pomagati i turističkim poduzećima koja su suočena s rizikom bankrota, poput hotela, aviokompanija i drugih, a jedan od načina financijske olakšice su zajmovi ili nepovratna sredstva s niskim kamatama", navodi se u UNCTAD-ovom izvješću. (Hina)

